

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2020. gada 28. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Iepirkums ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs – Direktīva 2014/25/ES – 13. pants – Darbības, kas saistītas ar pasta pakalpojumu sniegšanu – Līgumslēdzējs subjekts – Publiskie uzņēmumi – Pieņemamība

Lietā C-521/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacio Reģionālā administratīvā tiesa, Itālija) iesniedza ar 2018. gada 4. jūlija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 6. augustā, tiesvedībā

Pegaso Srl Servizi Fiduciari,

Sistemi di Sicurezza Srl,

YW

pret

Poste Tutela SpA,

piedaloties:

Poste Italiane SpA,

Services Group,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*], E. Juhāss [*E. Juhász*] (referents), K. Likurģs [*C. Lycourgos*] un I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*],

ģenerālvokāts: M. Bobeks [*M. Bobek*],

sekretārs: M. Longars [*M. Longar*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2020. gada 22. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Pegaso Srl Servizi Fiduciari* un *Sistemi di Sicurezza Srl* vārdā – *A. Scuderi* un *F. Botti, avvocati,*

* Tiesvedības valoda – itāļu.

- *Poste Tutela SpA* vārdā – *S. Napolitano, avvocato*,
 - *Poste Italiane SpA* vārdā – *A. Fratini* un *A. Sandulli, avvocati*,
 - *Services Group* vārdā – *L. Lentini, avvocato*,
 - Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kam palīdz *D. Del Gaizo, avvocato dello Stato*,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *G. Gattinara* un *P. Ondrůšek*, kā arī – *L. Haasbeek*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2020. gada 23. aprīļa tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/23/ES (2014. gada 26. februāris) par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu (OV 2014, L 94, 1. lpp.) 21. un 46. apsvērumu, kā arī 16. pantu, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu un Direktīvas 2004/18/EK (OV 2014, L 94, 65. lpp.) 2. panta 1. punktu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (OV 2014, L 94, 243. lpp.), 3. panta 4. punktu, 4. panta 1. un 2. punktu un 13. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Pegaso Srl Servizi Fiduciari, Sistemi di Sicurezza Srl* un *YW* (turpmāk tekstā kopā – “*Pegaso*”), no vienas puses, un *Poste Tutela SpA* un *Poste Italiane SpA*, no otras puses, par paziņojuma par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu atklātā procedūrā likumību attiecībā uz Itālijas pasta un citu grupas sabiedrību biroju apsaimniekošanas, uzņemšanas un piekļuves uzraudzības pakalpojumiem.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2004/17/EK

- 3 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/17/EK (2004. gada 31. marts), ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs (OV 2004, L 134, 1. lpp.), 6. panta “Pasta pakalpojumi” 1. punktā bija paredzēts:

“Šī direktīva attiecas uz darbībām, kas saistītas ar pasta pakalpojumu sniegšanu vai citiem pakalpojumiem saskaņā ar 2. punkta c) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem.”

Direktīva 2014/23

4 Saskaņā ar Direktīvas 2014/23 21. un 46. apsvērumu:

“(21) Eiropas Savienības Tiesa vairākkārt izskatīja jēdzienu “subjekti, kurus pārvalda saskaņā ar publiskajām tiesībām”. Virkne paskaidrojumu ir būtiski pilnīgai šā koncepta izpratnei. Tādēļ būtu jāprecizē, ka subjekts, kas darbojas normālos tirgus apstākļos, kura mērķis ir gūt peļņu un kurš uzņemas savas darbības rezultātā radušos zaudējumus, nebūtu jāuzskata par “publisko tiesību subjektu”, jo var uzskatīt, ka vispārējām vajadzībām, kuru apmierināšanai tas izveidots vai kuras tam uzdots apmierināt, ir rūpniecisks vai komerciāls raksturs. Līdzīgā kārtā judikatūrā ir izskatīts arī nosacījums attiecībā uz aplūkojamā subjekta līdzekļu izcelsmi, precizējot, ka būt finansētam “galvenokārt” nozīmē būt finansētam par vairāk nekā pusi un ka šāds finansējums var ietvert tos maksājumus no lietotājiem, kuri tiek piemēroti, aprēķināti un iekasēti saskaņā ar publisko tiesību aktu noteikumiem.

[..]

(46) Uz koncesijām, kuras piešķir kontrolētām juridiskām personām, nevajadzētu attiecināt šajā direktīvā paredzēto procedūru piemērošanu, ja 7. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētā līgumslēdzēja iestāde vai līgumslēdzējs kontrolē attiecīgo juridisko personu līdzīgā veidā, kā tas kontrolē savas nodaļas, ar noteikumu, ka kontrolētā juridiskā persona vairāk nekā 80 % no savas darbības velta uzdevumiem, ko tai uzticējusi kontrolējošā līgumslēdzēja iestāde vai līgumslēdzējs, vai citas juridiskas personas, kuras kontrolē līgumslēdzēja iestāde vai līgumslēdzējs, neatkarīgi no tā, kas ir labuma guvējs no līguma izpildes. [..]”

5 Šīs direktīvas 6. panta “Līgumslēdzējas iestādes” 4. punktā ir noteikts:

““Publisko tiesību subjekti” ir struktūras, kurām piemīt visi turpmāk minētie raksturlielumi:

- a) tās ir nodibinātas konkrētam mērķim apmierināt vispārējas nozīmes vajadzības, kam nav rūpnieciska vai komerciāla rakstura;
- b) tām ir juridiskas personas statuss; un
- c) tās galvenokārt finansē valsts, reģionālās vai vietējās iestādes vai citi publisko tiesību subjekti; vai to pārvaldību uzrauga minētie subjekti vai iestādes; vai to vadībā, valdē vai uzraudzības padomē vairāk nekā pusi locekļu ieceļ valsts, reģionālās vai vietējās iestādes vai citi publisko tiesību subjekti.”

6 Minētās direktīvas 16. pantā “Izņēmumi, ko piemēro darbībām, kuras ir tieši pakļautas konkurencei” ir noteikts:

“Šo direktīvu nepiemēro līgumslēdzēju piešķirtām koncesijām, ja attiecībā uz dalībvalsti, kurā minētās koncesijas būs jāizpilda, saskaņā ar Direktīvas 2014/25/ES 35. pantu ir konstatēts, ka darbība ir tieši pakļauta konkurencei saskaņā ar minētās direktīvas 34. pantu.”

Direktīva 2014/24

7 Direktīvas 2014/24 2. panta 1. punkta 4) apakšpunktā ietvertā jēdziena “publisko tiesību subjekts” definīcija atbilst Direktīvas 2014/23 6. panta 4. punktā ietvertajai definīcijai.

Direktīva 2014/25

8 Direktīvas 2014/25 3. panta 4. punktā ietvertā jēdziena “publisko tiesību subjekts” definīcija arī atbilst Direktīvas 2014/23 6. panta 4. punktā ietvertajai definīcijai.

9 Direktīvas 2014/25 4. panta 1. un 2. punkts ir formulēts šādi:

“1. Šajā direktīvā līgumslēdzēji ir subjekti:

- a) kas ir līgumslēdzējas iestādes vai publiski uzņēmumi un kas veic vienu no 8.–14. pantā minētajām darbībām;
- b) kuru viens no darbības veidiem, ja attiecīgie līgumslēdzēji nav līgumslēdzējas iestādes vai publiski uzņēmumi, ir kāda no 8.–14. pantā minētajām darbībām vai to apvienojums un kuri darbojas, pamatojoties uz īpašām vai ekskluzīvām tiesībām, ko piešķirusi dalībvalsts kompetentā iestāde.

2. “Publisks uzņēmums” ir jebkurš uzņēmums, kurā līgumslēdzējām iestādēm var būt tieša vai netieša dominējoša ietekme atbilstoši to īpašuma tiesībām uz minēto uzņēmumu, finansīalajai līdzdalībai minētajā uzņēmumā vai noteikumiem, kas piemērojami minētajam uzņēmumam.

Uzskata, ka kādā no turpmākajiem gadījumiem līgumslēdzējām iestādēm ir dominējoša ietekme, ja minētās iestādes tieši vai netieši:

- a) ir attiecīgā uzņēmuma parakstītā kapitāla lielākās daļas turētājas;
- b) kontrolē balsu vairākumu saistībā ar uzņēmuma emitētajām akcijām;
- c) var iecelt vairāk nekā pusi no šā uzņēmuma vadības, valdes vai uzraudzības struktūru locekļiem.”

10 Minētās direktīvas 6. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Tādu līgumu gadījumā, kuri paredzēti vairākām darbībām, līgumslēdzēji var izvēlēties piešķirt tiesības noslēgt atsevišķus līgumus attiecībā uz katru darbību vai piešķirt tiesības noslēgt nedalītu līgumu. Ja līgumslēdzēji izvēlas piešķirt tiesības noslēgt atsevišķus līgumus, lēmumu par to, kādus noteikumus piemēro katram šādam atsevišķam līgumam, pieņem, pamatojoties uz attiecīgās atsevišķās darbības raksturlielumiem.

Neatkarīgi no 5. panta, ja līgumslēdzēji izvēlas piešķirt tiesības noslēgt nedalītu līgumu, piemēro šā panta 2. un 3. punktu. Tomēr, ja uz vienu no konkrētajām darbībām attiecas LESD 346. pants vai [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīva 2009/81/EK [(2009. gada 13. jūlijs), ar kuru koordinē procedūras attiecībā uz to, kā līgumslēdzējas iestādes vai subjekti, kas darbojas drošības un aizsardzības jomā, piešķir noteiktu būvdarbu, piegādes un pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības, un ar kuru groza Direktīvas 2004/17/EK un 2004/18/EK (OV 2009, L 216, 76. lpp.)], piemēro šīs direktīvas 26. pantu.

Lēmumu piešķirt nedalīta līguma slēgšanas tiesības vai vairāku atsevišķu līgumu slēgšanas tiesības tomēr nepieņem ar nolūku izslēgt līgumu vai līgumus no šīs direktīvas vai – attiecīgā gadījumā – no Direktīvas 2014/24/ES vai 2014/23/ES darbības jomas.

2. Uz līgumu, kas paredzēts vairāku darbību veikšanai, attiecas noteikumi, kas piemērojami darbībai, kura paredzēta kā līguma galvenā darbība.”

11 Direktīvas 2014/25 8.–14. pantā ir uzskaitītas darbības nozares, kurām šī direktīva ir piemērojama, un šīs nozares ir gāze un siltums (8. pants), elektroenerģija (9. pants), ūdens (10. pants), transporta pakalpojumi (11. pants), ostas un lidostas (12. pants), pasta pakalpojumi (13. pants) un naftas un gāzes ieguve, kā arī akmeņogļu vai cita veida cietā kurināmā izpēte vai ieguve (14. pants).

12 Šīs direktīvas 13. pants ir formulēts šādi:

“1. Šī direktīva attiecas uz darbībām, kas saistītas ar:

a) pasta pakalpojumu sniegšanu;

b) citu pakalpojumu sniegšanu, kuri nav pasta pakalpojumi, ar nosacījumu, ka šādus pakalpojumus sniedz subjekti, kas sniedz arī pasta pakalpojumus šā panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē, ja attiecībā uz šā panta 2. punkta b) apakšpunktā minētajiem pakalpojumiem nav ievēroti 34. panta 1. punktā paredzētie nosacījumi.

2. Šajā pantā, neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/67/EK [(1997. gada 15. decembris) par kopīgiem noteikumiem Kopienas pasta pakalpojumu iekšējā tirgus attīstībai un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai (OV 1998, L 15, 14. lpp.)]:

a) “pasta sūtījums” ir adresēts sūtījums galīgajā formā, kādā tas nosūtāms, neatkarīgi no svara. Papildus korespondencei šādi sūtījumi ir arī, piemēram, grāmatas, katalogi, laikraksti, periodiskie izdevumi un pasta pakas, kurās ir preces ar komercvērtību vai bez tās, neatkarīgi no to svara;

b) “pasta pakalpojumi” ir pakalpojumi, kas ietver pasta sūtījumu muietošanu, šķirošanu, maršrutizēšanu un piegādi. Tas ietver gan pakalpojumus, kas ietilpst, gan pakalpojumus, kas neietilpst universālā pakalpojuma piemērošanas jomā, kā noteikts saskaņā ar Direktīvu 97/67/EK;

c) “citi pakalpojumi, kas nav pasta pakalpojumi” ir šādās jomās sniegti pakalpojumi:

i) pasta pakalpojumu pārvaldība (pakalpojumi līdz nosūtīšanai un pēc tās, ieskaitot “pasta šķirošanas pārvaldības pakalpojumus”);

ii) tādi pakalpojumi saistībā ar pasta sūtījumiem, uz kuriem neattiecas a) apakšpunkts, piemēram, tiešie sūtījumi, kam nav norādīta adrese.”

13 Minētās direktīvas 19. panta 1. punktā ir noteikts:

“Šī direktīva neattiecas uz līguma slēgšanas tiesībām, ko līgumslēdzēji piešķir mērķiem, kuri nav 8.–14. pantā minēto darbību veikšana, vai šādu darbību veikšanai trešā valstī apstākļos, kas nav saistīti ar tīkla vai ģeogrāfiskā apgabala fizisko izmantošanu Savienības teritorijā; tāpat šī direktīva neattiecas uz metu konkursiem, kurus organizē minētajiem nolūkiem.”

Itālijas tiesības

14 Ar 2016. gada 18. aprīļa *Decreto legislativo n. 50 – Attuazione delle direttive 2014/23/UE, 2014/24/UE e 2014/25/UE sull'aggiudicazione dei contratti di concessione, sugli appalti pubblici e sulle procedure d'appalto degli enti erogatori nei settori dell'acqua, dell'energia, dei trasporti e dei servizi postali, nonché per il riordino della disciplina vigente in materia di contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture* (Leģislatīvais dekrēts Nr. 50 par Direktīvas 2014/23/ES par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, Direktīvas 2014/24/ES par publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu un Direktīvas 2014/25/ES par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, piemērošanas noteikumiem) (2016. gada 19. aprīļa *GURI* kārtējais pielikums Nr. 91) tika izveidots jaunais *Codice dei contratti pubblici* (Publisko iepirkumu kodekss).

- 15 Šī kodeksa 3. panta 1. punkta d) apakšpunktā jēdziens “publisko tiesību subjekts” tā izpratnē ir definēts tāpat kā šis jēdziens ir definēts Direktīvas 2014/23 6. panta 4. punktā, Direktīvas 2014/24 2. panta 1. punkta 4) apakšpunktā un Direktīvas 2014/25 3. panta 4. punktā.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 16 Ar paziņojumu, kas 2017. gada 29. jūlijā publicēts Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, *Poste Tutela*, kura tolaik 100 % apmērā piederēja *Poste Italiane*, izsludināja atklātu publiskā iepirkuma procedūru, lai noslēgtu pamatnolīgumus par *Poste Italiane* un citu grupas sabiedrību biroju apsaimniekošanas, uzņemšanas un piekļuves uzraudzības pakalpojumiem, kuri teritoriāli iedalīti septiņās kumulatīvās daļās, uz 24 mēnešiem (kam pieskaitīti 12 mēneši atjaunošanas gadījumā) un par kopējo summu, kas tika novērtēta 25 253 242 EUR apmērā. Paziņojumā par iepirkumu kā “juridiskais pamats” bija norādīta Direktīva 2014/25.
- 17 Uzskatot, ka paziņojums par iepirkumu ir pretrunā noteiktām Publisko iepirkumu kodeksa normām, *Pegaso* cēla prasību iesniedzējtiesā, kura ar 2017. gada 20. oktobra pagaidu noregulējuma rīkojumu apturēja iepirkuma procesu.
- 18 Šajā tiesā *Poste Italiane*, ar kuru *Poste Tutela* apvienojās no 2018. gada 1. marta, lūdz atzīt prasību par nepieņemamu administratīvo tiesu kompetences to izskatīt neesamības dēļ. Tā paskaidro, ka, lai gan pamatlietā aplūkotā paziņojuma par iepirkumu publikācijas datumā *Poste Tutela* bija publisks uzņēmums, pakalpojumi, uz kuriem attiecās šis paziņojums par iepirkumu, neattiecas uz kādu no Direktīvā 2014/25 īpaši minētajām nozarēm. Tā piebilst, ka šo viedokli apstiprina *Corte suprema di cassazione* (Kasācijas tiesa, Itālija) 2018. gada 1. oktobra rīkojums, kurā ir atzīts, ka vispārējo tiesību tiesnesim ir kompetence attiecībā uz *Poste Italiane* noslēgtajiem publiskajiem līgumiem, kaut arī tas ir publisks uzņēmums, ja šo līgumu priekšmets ir darbības, kas nav raksturīgas attiecīgajā īpašajā nozarē ietilpstošām darbībām.
- 19 Katrā ziņā *Poste Italiane* apgalvo, ka strīda priekšmets ir zudis, jo pamatlietā aplūkotais paziņojums par iepirkumu tika atsaukts pēc šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniegšanas.
- 20 Savukārt *Pegaso* noraida *Poste Italiane* izvirzīto iebildi par kompetences neesamību. Tā apgalvo, ka īpašajās nozarēs ietilpstošo pakalpojumu vidū esot jāiekļauj ne tikai tie pakalpojumi, kas tieši paredzēti piemērojamajā tiesiskajā regulējumā, piemēram, pasta pakalpojumi, bet arī papildinoši un papildu pakalpojumi, kuru mērķis ir nodrošināt faktisku pirmo minēto pakalpojumu sniegšanu.
- 21 Iesniedzējtiesa uzskata, ka vispirms ir jāizskata jautājums par to, vai pamatlieta ietilpst administratīvo tiesu vai vispārējo tiesību tiesu kompetencē. Šajā nolūkā esot jānosaka, vai *Poste Tutela*, kas tagad kļuvusi par *Poste Italiane*, bija pienākums uzsākt iepirkuma procedūru, lai piešķirtu tiesības sniegt pamatlietā aplūkotos pakalpojumus. Šajā jautājumā šī tiesa apgalvo, ka *Poste Italiane* ir visas vajadzīgās īpašības, lai to kvalificētu par publisko tiesību subjektu Publisko iepirkumu kodeksa 3. panta 1. punkta d) apakšpunkta un Direktīvu 2014/23, 2014/24 un 2014/25 izpratnē. Tomēr tā norāda arī, ka *Corte suprema di cassazione* (Kasācijas tiesa) šī sprieduma 18. punktā minētajā rīkojumā ir izdarījusi atšķirīgu secinājumu, it īpaši uzsverot, ka *Poste Italiane* rīcību tagad galvenokārt nosaka ražošanas un komerciālas prasības.
- 22 Šādos apstākļos *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacio Reģionālā administratīvā tiesa, Itālija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai, pamatojoties uz iepriekš norādītajiem raksturlielumiem, *Poste Italiane* ir jākvalificē kā “publisko tiesību subjekts” [Publisko iepirkumu kodeksa] 3. panta 1. punkta d) apakšpunkta un attiecīgo Savienības direktīvu (Direktīvu 2014/23, 2014/24 un 2014/25) izpratnē?

- 2) Vai šī kvalifikācija attiecas arī uz 100 % meitasuzņēmumu [*Poste Tutela*], kas turklāt ir apvienošanās procesā ar *Poste Italiane*, ņemot vērā Direktīvas 2014/23 46. apsvērumu par kontrolētām juridiskām personām (šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2017. gada 5. oktobris, *LitSpecMet* (C-567/15, EU:C:2017:736): pienākums izsludināt publisku iepirkumu sabiedrībām, kuras atrodas valsts pārvaldes kontrolē; *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija) sestās palātas 2011. gada 24. novembra spriedumu Nr. 6211]?
 - 3) Vai šīm sabiedrībām līgumslēdzējiem subjektiem ir jāorganizē publiskā iepirkuma procedūras tikai tādu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai, kuri ir saistīti ar īpašās nozarēs veiktu darbību, pamatojoties uz Direktīvu 2014/25, ja šīs līgumslēdzējas tiek uzskatītas par publisko tiesību subjektiem saskaņā ar Publisko iepirkumu kodeksa II daļas noteikumiem, bet saglabā pilnu līgumisko autonomiju un ir pakļautas ekskluzīvi tikai privāttiesībām, – saistībā ar līgumu slēgšanas darbību citās nozarēs, ņemot vērā Direktīvas 2014/23 21. apsvērumā un 16. pantā noteiktos principus?
 - 4) Vai tās pašas sabiedrības saistībā ar līgumiem, kas neattiecas uz īpašajām nozarēm raksturīgo jomu, – ja vien tās atbilst prasībām publisko tiesību subjektiem – ir pakļautas vispārējai Direktīvai 2014/24 (un tātad noteikumiem par publiskā līgumu slēgšanu) arī tad, ja tās – attīstījušās salīdzinājumā ar savas dibināšanas brīdi – veic galvenokārt uzņēmējdarbību konkurences apstākļos?
 - 5) Vai tomēr attiecībā uz birojiem, kas vienlaikus veic gan universālā pakalpojuma darbības, gan ar to nesaistītas darbības, var izslēgt, ka līgumi saistībā ar parasto un ārkārtas apkopi, tīrīšanas pakalpojumiem, mēbelēšanu, kā arī šādu biroju apsaimniekošanas pakalpojumiem un apsardzi ietilpst papildinoša rakstura sabiedriskā pakalpojuma vajadzībām jēdzienā?
 - 6) Vai, visbeidzot, ja varētu piekrist *Poste Italiane* tēzei, lēmums rīkot iepirkuma procedūru tad, ja nav likumiska pienākuma un tātad, ja uz procedūru neattiecas Publisko iepirkumu kodeksā reglamentētās pārskatāmības un vienlīdzīgas attieksmes garantijas, kurš ir pienācīgi publicēts, nesniedzot šajā ziņā turpmākus paziņojumus *Gazzetta Ufficiale della Repubblica italiana* un Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, ir pretrunā iedibinātajam principam par iepirkuma dalībnieku tiesisko paļāvību?”
- 23 Pēc tam, kad *Poste Italiane* bija informējusi Tiesu par paziņojuma par iepirkumu atcelšanu, Tiesa jautāja iesniedzējtiesai, vai tā nevēlas atsaukt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu. 2018. gada 26. oktobrī iesniedzējtiesa paziņoja, ka tā uztur spēkā šo lūgumu.
- 24 Atbildot uz Tiesas lūgumu paskaidrot iemeslus, kuru dēļ tā uzskata, ka strīds pamatlietā joprojām tajā tiek izskatīts, iesniedzējtiesa 2019. gada 18. martā sniedza paskaidrojumus šajā ziņā.

Par pieņemamību

- 25 *Poste Italiane* un Itālijas valdība apstrīd lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību, norādot, ka tiesvedība, kurā tas tika iesniegts, ir izzudusi, jo pamatlietā aplūkotais paziņojums par iepirkumu tika atsaukts pēc prasības celšanas iesniedzējtiesā.
- 26 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Tiesas un valstu tiesu sadarbības ietvaros, kas ieviesta ar LESD 267. pantu, tikai valsts tiesai, kurā iesniegta lieta un kura ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jāizvērtē gan prejudiciālā nolēmuma nepieciešamība, lai tā varētu taisīt savu spriedumu, gan jautājumu, ko tā uzdod Tiesai, atbildība. Tādēļ, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību normas interpretāciju vai spēkā esamību, Tiesai principā ir jālemj (spriedums, 2019. gada 1. oktobris, *Blaise u.c.*, C-616/17, EU:C:2019:800, 34. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 27 No minētā izriet, ka uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju attiecas atbilstības prezumpcija. Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesiskā regulējuma interpretācijai vai spēkā esamības izvērtējumam nav nekāda sakara ar pamatlietas faktisko situāciju vai tās priekšmetu, ja izvirzītā problēma ir hipotētiska vai ja Tiesai nav zināmi faktiskie vai juridiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2019. gada 1. oktobris, *Blaise u.c.*, C-616/17, EU:C:2019:800, 35. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 28 Šajā lietā nav strīda par to, ka pēc *Poste Tutela* apvienošanās ar *Poste Italiane*, iekļaujot *Poste Tutela* pēdējā minētajā, *Poste Italiane* ir publicējusi Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī (2018. gada 29. septembris, S sērija) tās lēmumu “atcelt/atsaukt” pamatlietā aplūkoto paziņojumu par iepirkumu un – kā to apstiprināja iesniedzējtiesa 2019. gada 18. martā – *Poste Italiane* ir publicējusi Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī (2019. gada 19. janvāris, S sērija) jaunu paziņojumu par iepirkumu attiecībā uz tās un citu grupas sabiedrību biroju apsaimniekošanas, uzņemšanas un piekļuves uzraudzības pakalpojumiem. Turklāt *Pegaso* neapstrīd pamatlietā aplūkotā paziņojuma par iepirkumu atsaukšanu, lai gan tā uzsver, ka iesniedzējtiesai vienai ir jālemj par pamatlietu pēc būtības, it īpaši par šī paziņojuma par iepirkumu likumību, gan saistībā ar iespējamo prasību par zaudējumu atlīdzību, gan saistībā ar tiesāšanās izdevumiem.
- 29 Šādos apstākļos jākonstatē, ka, neraugoties uz iesniedzējtiesas sākotnējām šaubām šajā ziņā, pamatlietas priekšmets faktiski ir zudis.
- 30 Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka ar šo konstatējumu katrā ziņā nepietiek, lai noteiktu, kā ir jārikojas attiecībā uz tajā celto prasību. Šajā nolūkā tā norāda, ka tai vispirms ir jāatrisina jautājums par to, vai tās kompetencē ir to izskatīt. Tā uzsver, ka tā tas būtu gadījumā, ja pamatlietā aplūkoto līgumu regulētu viena no Savienības direktīvām publisko līgumu jomā.
- 31 Līdz ar to lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par trešo un piekto jautājumu

- 32 Ar trešo un piekto jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, un vispirms iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2014/25 13. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams darbībām, ko veido tādu pasta pakalpojumu sniedzēju kā *Poste Italiane* un citu tās grupas sabiedrību biroju apsaimniekošanas, uzņemšanas un piekļuves uzraudzības pakalpojumi.
- 33 Vispirms jānorāda, pirmkārt, ka Direktīva 2004/17 ir atcelta un aizstāta ar Direktīvu 2014/25. Šajā ziņā, tā kā Direktīvas 2014/25 normu piemērojamība būtībā ir identiska atbilstošo Direktīvas 2004/17 normu piemērojamībai, Tiesas judikatūra attiecībā uz pēdējo minēto direktīvu ir piemērojama arī Direktīvai 2014/25.
- 34 Otrkārt, starp lietas dalībniekiem nav strīda par to, ka *Poste Tutela* un *Poste Italiane* ir “publiski uzņēmumi” Direktīvas 2014/25 4. panta 2. punkta izpratnē un tādējādi uz tiem kā līgumslēdzējiem subjektiem attiecas šīs direktīvas piemērošanas joma attiecībā uz personām. Līdz ar to jautājums par to, vai šie uzņēmumi ir arī publisko tiesību subjekts minētās direktīvas 3. panta 4. punkta izpratnē, nav jāizvērtē.
- 35 Saskaņā ar Direktīvas 2014/25 13. panta 1. punktu tā attiecas uz darbībām, kas saistītas ar, pirmkārt, pasta pakalpojumu un, otrkārt, tādu citu pakalpojumu sniegšanu, kuri nav pasta pakalpojumi, ar nosacījumu, ka šos citus pakalpojumus sniedz struktūra, kas sniedz arī pasta pakalpojumus. Jēdzieni

“pasta pakalpojumi” un “citi pakalpojumi, kuri nav pasta pakalpojumi” šīs direktīvas 13. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktā ir definēti kā tādi, kas attiecīgi attiecas uz pakalpojumiem, ko veido pasta sūtījumu savākšana, šķirošana, pārvadāšana un piegāde, un pasta pakalpojumu pārvaldības pakalpojumi, kā arī pakalpojumi, kas attiecas uz sūtījumiem, kuri atšķiras no pasta sūtījumiem, piemēram, reklāmas sūtījumiem bez adreses.

- 36 Turklāt minētās direktīvas 19. panta 1. punktā tostarp ir precizēts, ka tā nav piemērojama publiskiem līgumiem, kuru slēgšanas tiesības līgumslēdzēji subjekti piešķir mērķiem, kas nav šīs pašas direktīvas 8.–14. pantā minēto darbību veikšana.
- 37 Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi attiecībā uz Direktīvu 2004/17, ka šī direktīva ir piemērojama ne tikai publiskiem līgumiem, kuru slēgšanas tiesības tiek piešķirtas šīs direktīvas 3.–7. pantā tieši paredzētajās darbības nozarēs, bet arī publiskajiem līgumiem, kuri, lai gan tiem ir cits raksturs un tie tādējādi paši par sevi parasti ietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV 2004, L 134, 114. lpp.), piemērošanas jomā, ir paredzēti Direktīvā 2004/17 noteikto darbību veikšanai. No tā Tiesa secināja, ka tad, ja līgumslēdzēja subjekta piešķirtas publiska līguma slēgšanas tiesības ir saistītas ar darbību, ko tas veic šīs direktīvas 3.–7. pantā norādītajās nozarēs, tādējādi, ka šī līguma slēgšanas tiesības tiek piešķirtas saistībā ar darbībām vienā no šīm nozarēm un to veikšanai, minētajam iepirkumam ir jāpiemēro minētajā direktīvā paredzētā procedūra (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 10. aprīlis, *Ing. Aigner*, C-393/06, EU:C:2008:213, 31. un 56.–59. punkts, kā arī 2018. gada 19. aprīlis, *Consorzio Italian Management* un *Catania Multiservizi*, C-152/17, EU:C:2018:264, 26. punkts).
- 38 Direktīvas 2004/17 6. panta 1. punkts it īpaši ir piemērojams tostarp “darbībām, kas saistītas ar pasta pakalpojumu sniegšanu”, un Direktīvas 2014/25 13. panta 1. punktā, ar kuru tas ir aizstāts, ir definēta tās piemērošanas joma, tostarp norādot uz “darbībām, kas saistītas ar pasta pakalpojumu sniegšanu”.
- 39 Šādos apstākļos un kā izriet no šo divu tiesību normu ievaddaļu salīdzinājuma, Direktīvas 2014/25 materiālā piemērošanas joma nevar tikt interpretēta šaurāk nekā Direktīvas 2004/17 materiālā piemērošanas joma un tādējādi tā nevar tikt attiecināta tikai uz pasta pakalpojumu sniegšanas darbībām kā tādām, bet ka tā turklāt ietver darbības, kas ir saistītas ar šādu pakalpojumu sniegšanu.
- 40 No tā izriet, ka šī sprieduma 37. punktā minētajā Tiesas judikatūrā izmantoto interpretāciju, kas balstīta uz Direktīvas 2004/17 un Direktīvas 2004/18 sistēmisku interpretāciju, kopš Direktīvas 2014/25 stāšanās spēkā apstiprina tās 13. panta 1. punkta formulējums, kurā ir definēta šīs jaunās direktīvas piemērošanas joma.
- 41 Tādējādi ir jānosaka, vai, kā to apgalvo *Pegaso* un Eiropas Komisija, tādi pakalpojumi kā pamatlietā aplūkoti var tikt uzskatīti par tādiem, kuriem šī sprieduma 37. punkta izpratnē ir saikne ar attiecīgā līgumslēdzēja subjekta veiktajām darbībām pasta nozarē.
- 42 Šajā ziņā, lai kalpotu pasta nozares darbības veikšanai, starp attiecīgo iepirkumu un šo nozari nevar būt nekāda veida saiknes, jo pretējā gadījumā netiktu ievērota Direktīvas 2014/25 19. panta 1. punkta jēga. Proti, nepietiek ar to, ka pakalpojumi, kas ir šī iepirkuma priekšmets, pozitīvi veicina līgumslēdzēja subjekta darbību un palielina tā rentabilitāti, lai starp minēto iepirkumu un darbību pasta nozarē varētu konstatēt saiknes esamību šīs direktīvas 13. panta 1. punkta izpratnē.
- 43 Tādējādi ir jāuzskata, ka darbības, kas ir saistītas ar pasta pakalpojumu sniegšanu šīs tiesību normas izpratnē, ir visas darbības, kuras faktiski kalpo darbības veikšanai pasta pakalpojumu nozarē, ļaujot atbilstoši veikt šo darbību, ņemot vērā tās parastos īstenošanas apstākļus, izslēdzot darbības, kas tiek veiktas citiem mērķiem, nevis attiecīgās nozares darbības veikšanai.

- 44 Tas pats attiecas uz darbībām, kuras, lai gan tām ir papildinošs un transversāls raksturs, citos apstākļos varētu tikt izmantotas, lai veiktu citas darbības, kas neietilpst direktīvas piemērošanas jomā un attiecas uz īpašām nozarēm.
- 45 Šajā gadījumā ir grūti iedomāties, ka pasta pakalpojumi varētu tikt sniegti atbilstošā veidā, ja nebūtu attiecīgā pakalpojuma sniedzēja biroja apsaimniekošanas, uzturēšanas un piekļuves uzraudzības pakalpojumu. Šis konstatējums attiecas gan uz birojiem, kas ir atvērti pasta pakalpojumu saņēmējiem un tādējādi uzņem publiku, gan uz birojiem, kas tiek izmantoti administratīvo funkciju veikšanai. Kā secinājumu 116. punktā ir norādījis ģenerālvokāts, pasta pakalpojumu sniegšana ietver arī šo pakalpojumu vadību un plānošanu.
- 46 Šādos apstākļos nevar uzskatīt, ka tāds publisks līgums kā pamatlietā aplūkotais ir ticis noslēgts citiem mērķiem, nevis darbības turpināšanai pasta pakalpojumu jomā Direktīvas 2014/25 19. panta 1. punkta izpratnē, un, tieši pretēji, ņemot vērā šī sprieduma 43. punktā izklāstītos apsvērumus, tam ir saikne ar šo darbību, kas pamato ar šo direktīvu ieviestā režīma piemērošanu.
- 47 Līdz ar to, ņemot vērā faktu, ka *Poste Italiane* ir publisks uzņēmums Direktīvas 2014/25 4. panta 2. punkta izpratnē, kā tas ir norādīts šī sprieduma 34. punktā, un ka pamatlietā aplūkotie pakalpojumi ir darbības, kuras ir saistītas ar pasta pakalpojumu sniegšanu un kuru īstenošanai tās faktiski kalpo, tie ietilpst gan šīs direktīvas piemērošanas jomā attiecībā uz personām, gan materiālajā piemērošanas jomā.
- 48 Šādu secinājumu neatspēko *Poste Italiane* argumenti, saskaņā ar kuriem apsaimniekošanas un apsardzes darbības, kas ir pamatlietā aplūkotā iepirkuma priekšmets, tiek veiktas arī par labu darbībām, kas neietilpst Direktīvas 2014/25 materiālajā piemērošanas jomā, piemēram, maksājumu, mobilās telefonijas, apdrošināšanas vai digitālajiem pakalpojumiem.
- 49 Kā secinājumu 119. un 120. punktā būtībā ir norādījis ģenerālvokāts, Direktīvas 2014/25 6. panta 1. punktā attiecībā uz iepirkumiem, kas paredzēti vairāku darbību veikšanai, ir paredzēts, ka līgumslēdzēji subjekti var izlemt noslēgt atsevišķus iepirkuma līgumus par katru no dažādajām darbībām vai noslēgt vienotu līgumu. Pēdējā minētajā gadījumā no šīs direktīvas 6. panta 2. punkta izriet, ka šajā vienotajā iepirkumā tiek ievēroti noteikumi, kas piemērojami darbībai, kurai tas galvenokārt ir paredzēts.
- 50 Taču Tiesai sniegtā informācija neļauj konstatēt, ka šajā gadījumā aplūkotais iepirkums galvenokārt būtu bijis paredzēts darbībām, kas neietilpst Direktīvas 2014/25 materiālās piemērošanas jomā.
- 51 Līdz ar to saskaņā ar Tiesai iesniegto informāciju ar nosacījumu, ka iesniedzējtiesa to pārbauda, nevar uzskatīt, ka pamatlietā aplūkotais līgums neietilpst Direktīvas 2014/25 materiālajā piemērošanas jomā.
- 52 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz trešo un piekto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2014/25 13. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams darbībām, ko veido pasta pakalpojumu sniedzēju biroju apsaimniekošanas, uzturēšanas un piekļuves uzraudzības pakalpojumi, ja šādām darbībām ir saikne ar darbību pasta nozarē tādā ziņā, ka tās faktiski kalpo šīs darbības veikšanai, ļaujot atbilstoši veikt šo darbību, ņemot vērā tās parastos īstenošanas apstākļus.

Par pārējiem jautājumiem

- 53 Ņemot vērā uz trešo un piekto jautājumu sniegto atbildi, uz pārējiem uzdotajiem jautājumiem nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 54 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK, 13. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams darbībām, ko veido pasta pakalpojumu sniedzēju biroju apsaimniekošanas, uzņemšanas un piekļuves uzraudzības pakalpojumi, ja šādām darbībām ir saikne ar darbību pasta nozarē tādā ziņā, ka tās faktiski kalpo šīs darbības veikšanai, ļaujot atbilstoši veikt šo darbību, ņemot vērā tās parastos īstenošanas apstākļus.

[Paraksti]